

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M. M. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą M. s.c., oraz R. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą M. s.c. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku o wydanie interpretacji,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lipca 2016 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 1242/13,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2014 r., III AUa 1242/13, Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 grudnia 2010 r., którym Sąd ten zobowiązał organ rentowy do wydania pisemnej interpretacji dotyczącej obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w sprawie z wniosku M. M. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą M. s.c. i R. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą M. s.c. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione w sprawie przez Sąd pierwszej instancji jak i zapadłe rozstrzygnięcie, uznając za nietrafny zarzut naruszenia art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), skoro z treści

formularza wniosku o interpretację jednoznacznie wynika, iż wnioskodawcą nie jest spółka cywilna jako taka, lecz są nimi przedsiębiorcy: M. M. i R. M. prowadzący wspólną działalność w formie spółki cywilnej, której użyczyli do nazwy swoich imion i nazwisk, które stanowią ich firmę. Zdaniem Sądu, przedsiębiorcy we wniosku zawarli wszystkie dane wymagane w art. 10 ust 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, wniosek spełnia również warunki określone w art. 10 ust 2 i 3 powyższej ustawy, dotyczy zdarzenia przyszłego (zawarcia umów o współpracy z lektorami języków obcych o opisanej we wniosku treści), oraz zawiera własne stanowisko w sprawie. Organ rentowy był zatem zobowiązany do dokonania żądanej przedmiotowym wnioskiem interpretacji.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, przez przyjęcie, że „organ rentowy jest zobowiązany do wydania interpretacji w sprawie z wniosku odwołujących się przedsiębiorców R. M. i M. M. o wydanie pisemnej interpretacji dotyczącej obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji gdy wnioskodawcą jest spółka cywilna M. M., R. M. - nie będąca przedsiębiorcą, a przedmiotem wniosku jest ocena charakteru prawnej umowy o współpracę, jaką spółka zamierza w przyszłości zawrzeć z lektorami języków obcych, nie zaś wątpliwości co do treści przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych łączących się z obowiązkiem świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne”, wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów - „czy organ rentowy jest zobowiązany do wydania interpretacji w sprawie z wniosku odwołujących się przedsiębiorców R. M. i M. M. o wydanie pisemnej interpretacji dotyczącej obowiązku opłacania składek na

ubezpieczenia społeczne w sytuacji, gdy wnioskodawcą jest spółka cywilna M. M., R. M. - nie będąca przedsiębiorcą, a przedmiotem wniosku jest ocena charakteru prawnego umowy o współpracę, jaką spółka zamierza w przyszłości zawrzeć z lektorami języków obcych, nie zaś wątpliwości co do treści przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych łączących się z obowiązkiem świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne". Ponadto skarga kasacyjna w ocenie pełnomocnika organu rentowego jest oczywiście uzasadniona „wobec skutków społecznych i finansowych dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jakie może wywołać linia orzekania przyjęta przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w zaskarżonym wyroku oraz poprzedzającym go wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o

przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). Wskazane w uzasadnieniu skargi kasacyjnej zagadnienie prawne w istocie sprowadza się do odmiennej niż uczynił to Sąd Apelacyjny, oceny prawnej ustalonego i niekwestionowanego stanu faktycznego sprawy, zmierzając do odmiennego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Najwyższego nie zachodzą przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na konieczność rozstrzygnięcia występującego w sprawie zagadnienia prawnego, ponieważ kwestie te zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 24 marca 2015 r., II UZ 1/15 (niepublikowane), Sąd Najwyższy wskazał, że sprawa o wydanie interpretacji w trybie art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest sprawą o prawa majątkowe w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. Jednocześnie ocena, czy jest sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego powinna być dokonana na podstawie treści wniosku przedsiębiorcy występującego o interpretację. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w myśl art. 10 ust.1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, zgodnie z którym przedsiębiorca (w tym wypadku wspólnicy spółki cywilnej - *vide* art. 4 ust. 2 tej ustawy) może złożyć do właściwego organu administracji publicznej lub państwowej jednostki organizacyjnej wnioszek o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, o ile wynika z nich obowiązek świadczenia daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne w indywidualnej jego sprawie.

W takim wypadku zakres i przedmiot sprawy wyznacza treść wniosku wszczynającego postępowanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 r., III UK 122/13, LEX nr 1521319). Dodatkowo zauważyć trzeba, że przedmiot interpretacji może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przeto nadmierne semantyczne przywiązanie do terminu „wydanie interpretacji przepisów” nie jest zabiegiem poprawnym, skoro interpretacja wiąże się z konkretnym zagadnieniem i nie ma charakteru abstrakcyjnego, mimo że może dotyczyć zdarzenia przyszłego.

Z kolei jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). Należy także wskazać za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2011 r., I PK 43/11 (niepublikowany), iż jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

